

Ouders en kinderen

Zondag 25 juli, 19.00 uur | HC zondag 39 | HG Noordhorn-Saaksum

Zingen: Ps. 68:3 | Ps. 78:2,3,4 | Ps. 27:6,7 | Gz. A:6 | Ber. HC | Ps. 103:7,11

Schriftlezingen: Efeze 6:1-9; Romeinen 13:1-7

Thema: Ouders en kinderen

1. Een roeping voor kinderen
2. Een roeping voor ouders
3. Een belofte voor ouders en kinderen

Klassieke versie

Vraag 104: Wat wil God in het vijfde gebod?

Antwoord: Dat ik mijn vader en mijn moeder en allen die boven mij gesteld zijn, alle eer, liefde en trouw bewijs en me aan hun goede voorschriften en tucht met gepaste gehoorzaamheid onderwerp en ook met hun zwakheid en gebreken geduld heb, aangezien het God behaagt ons door middel van hen te regeren.

Eenvoudige versie (dr. W. Verboom)

Vraag 104: Wat wil God in het vijfde gebod?

Antwoord: Dat we onze ouders liefhebben en eren, hen trouw zijn en gehoorzamen en geduld met hen hebben. Dat geldt ook voor anderen die God over ons stelt.

Berijming HC zondag 39

1. Eer uw ouders, overheden,
volg hen in gehoorzaamheid,
geef hun uw genegenheden,
blijf hen trouw te allen tijd.
Eer uw vader, eer uw moeder,
dan is zegen u bereid.

2. Volg hen, ondanks hun gebreken,
in hun goede straf en leer.
Weet dat hun gezag betekent,
dat God Zelf u zo regeert.
Eer wie over u gesteld zijn,
toon hun uw respect steeds weer.

Melodie: Gezang 460 uit het LvdK

Tekst: dr. H. van 't Veld

Samenvatting van de preek

De eerste tafel (de geboden 1-4) van Gods Wet gaat over de relatie tot de HEERE, de tweede tafel (de geboden 5-10) over de relatie tot de naaste. Opvallend is dat één specifieke relatie eruit wordt gelicht: die tussen ouders en kinderen. Daarover gaat het vijfde gebod. Tegelijk trekt de HC dit gebod breder: het gaat over allerlei gezagsdragers in kerk en maatschappij.

1. Een roeping voor kinderen

Wat opvalt is dat God zegt dat we onze ouders moeten *eren*. Wij zouden eerder denken aan liefhebben, en dat hoort er volgens de HC ook bij (zie antw. 104), maar de *eer* gaat voorop. Niet véreren, of aanbidden, maar wel eren. Eerbied en respect tonen voor je vader en moeder. Het Hebreeuwse woord voor eren betekent: gewicht toekennen aan. Dat je vader en moeder gewichtig, dat is belangrijk voor je zijn. Dat hun mening, regels, opvoeding gewicht in de schaal leggen voor je. Dat is niet alleen iets oudtestamentisch, want Paulus haalt dit gebod aan in Efeze 6:1-4.

Je ouders zijn *gezagsdragers*. Gezag dragen is (het woord zegt het al): iets te zeggen hebben. Je laat je gezeggen door hen die gezag dragen. Ze zijn over je gesteld, door God Zelf! Dat geldt niet alleen voor ouders, maar voor alle gezagsdragers. De Bijbel is duidelijk dat de man gezagsdrager is voor zijn vrouw, de meester voor zijn dienaren, de overheid voor haar onderdanen.

Wij hebben vandaag de dag vaak grote moeite met gezag. Niemand mag ons gezeggen! Wij bepalen zelf! Kinderen zijn prinsen en prinsessen, pa en ma zijn er alleen om hen te plezieren. Agenten en andere gezagsdragers worden niet meer met eerbied behandeld. Ambtsdragers kunnen beweren wat ze willen, het gemeentelid zoekt het zelf wel uit... Enzovoort. Mag je dan niet kritisch zijn op de kerkenraad, de overheid, je ouders. Zeker! Maar blijf ze wel met respect behandelen, ze hebben een ambt en daarmee gezag ontvangen van God Zélf... Juist in het gezin wil de HEERE ons leren wat het is om gezag te erkennen en ons onder het gezag te stellen.

Uiteindelijk ontleent elke gezagsdrager zijn/haar gezag aan God Zelf als hoogste Gezagdrager. Hij wil het *voor het zeggen* hebben in ons leven! Laten we ons door Hem gezeggen? Als Hij het voor het zeggen krijgt, is dat voor ons alleen maar heilzaam en genadig. We mogen wel bidden: 'Heere, maak mij gehoorzaam!'

2. Een roeping voor ouders

Het vijfde gebod is echter ook een roeping voor ouders, zo blijkt uit Efeze 6:4. Zij mogen hun kinderen niet tot toorn verwekken. Dat betekent *niet* dat je ze niet hoeft te gehoorzamen als ze fouten maken. Je moet juist geduld hebben met hun zwakheden en gebreken, zegt de HC. Je eert ze niet omdat je het altijd met ze eens bent of ze perfect zijn, maar omdat ze over je gesteld zijn als je ouders! Precies hetzelfde geldt voor gezagsdragers in de kerk, en voor de overheid. Hoe bijzonder dat juist Jezus, Die volmaakt was maar zondige ouders had, Zijn vader en moeder onderdanig was! (Luk. 2:51)

Toch zijn er grenzen. Het vijfde gebod mag nooit gebruikt worden om mishandeling of misbruik in het gezin te verdoezelen. Je eert je ouders niet door deze dingen te verzwijgen. Durf je hart te luchten bij een vriend(in) of ambtsdrager. Een andere grens: je hoeft niet te gehoorzamen als iets tegen Gods Woord ingaat. Dan zijn we zelfs geroepen om ongehoorzaam te zijn, omdat Gods wetten boven alles gaan (zie Hand. 5:29).

Laten we naar onszelf kijken: dragen wij als ouders ons gezag zoals de Heere Jezus dat deed? Hij droeg het hoogste gezag in de hemel en op aarde, en toch was Hij Degene Die dient. Die de minste werd, Zichzelf opofferde. Zijn wij in ons gezag dragen niet geroepen om op Hem te lijken?

3. Een belofte voor ouders en kinderen

Bij het gebod hoort een belofte: *‘Eer je vader en je moeder, opdat je lang zult leven in het land dat de HEERE, je God, je geven zal.’* Een lang leven dus in het beloofde land. Het is te kort door de bocht om te zeggen dat dat altijd geldt op individueel niveau. Dat elk kind dat gehoorzaam is lang leeft, en elk ongehoorzaam kind niet lang.

We moeten het meer zien op het niveau van Israël als gehele volk. De HEERE zegt: als jullie zo met je ouders omgaan, en zo de gezagsdragers eren en gehoorzamen, dan zal jullie een lang leven beschoren zijn in het beloofde land! De andere kant is ook waar: een land dat zijn gezagsdragers niet erkent, waar kinderen hun ouders niet eren, wordt een grote chaos. Daar doet uiteindelijk iedereen zijn eigen zin. En heeft zelfs de overheid geen gezag meer. In zo’n maatschappij is niet te leven.

Dat wil de HEERE niet. Hij wil juist dat we lang en gelukkig leven in het beloofde land, en dat kan alleen binnen de door Hem geschapen

orde. Laat ouders hun gezag uitoefenen in de Geest van Christus, als dienaren die zichzelf opofferen. Laat kinderen gezag erkennen en onderdanig zijn zoals Jezus eens deed bij Zijn ouders. Die roeping, van zowel ouders als kinderen, kunnen we alleen volbrengen in afhankelijkheid van de Heere, en geleid door Zijn Heilige Geest. Dan heeft de HEERE in ons leven het hoogste gezag. En leven we lang in het land dat de HEERE, onze God, ons geeft. Dat is het beloofde land, het hemelse Kanaän.

Om over door te denken/praten

1. Hoe vervult u uw roeping als kind tegenover uw ouders (of: hebt u dat gedaan in het verleden)? Komt dat overeen met de roeping van kinderen zoals in het eerste punt van de preek benoemd?
2. Hoe vervult u uw (eventuele) roeping als ouder tegenover uw kinderen? Komt dat overeen met de roeping van ouders zoals in het tweede punt van de preek benoemd?
3. Waarom zou God juist aan dit vijfde gebod zo'n rijke belofte verbinden?

Vragen voor de kinderen

1. Jouw vader en moeder zijn een geschenk van God. Hij wil jou regeren door hun opvoeding heen. Hoe kijk jij naar je ouders?
2. Bid jij wel eens: 'Heere, maak mij gehoorzaam'?
3. Wat kunnen we leren van de Heere Jezus als het gaat om kind-zijn? Lees Lukas 2:51.